

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1993-1994 (*)

2 JUIN 1994

PROPOSITION DE LOI

**visant à interdire l'expérimentation
animale en matière de produits
cosmétiques**

(Déposée par Mme Burgeon et
MM. Eerdekens, Janssens et Walry)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

D'après les estimations des associations protectrices des animaux, 200 000 animaux sont, chaque année, utilisés dans le monde pour tester des produits cosmétiques et les ingrédients entrant dans leur fabrication. Pour la Communauté européenne, le nombre de ces animaux est d'environ 50 000. Le chiffre exact n'est pas connu car la majorité des Etats membres n'ont pas encore publié de statistiques précisant le nombre d'animaux utilisés dans des expérimentations. De plus, il n'est pas obligatoire de répertorier séparément certaines séries de tests, tels, par exemple, ceux relatifs aux cosmétiques.

Alors que l'opinion publique est divisée quant au maintien des expérimentations animales à des fins essentiellement médicales, une opposition de plus en plus forte se fait sentir concernant l'utilisation d'animaux dans le cadre de tests relatifs aux produits cosmétiques. A l'origine de ce refus, se trouve la conviction éthique que ces produits ne sont ni indispensables, ni suffisamment utiles à l'humanité pour justifier les souffrances et la mort d'autres êtres vivants.

(*) Troisième session de la 48e législature.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1993-1994 (*)

2 JUNI 1994

WETSVOORSTEL

**tot instelling van een verbod op
dierproeven met het oog op de
produktie van cosmetica**

(Ingediend door Mevr. Burgeon en de heren
Eerdekens, Janssens en Walry)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De dierenbeschermingsorganisaties gaan ervan uit dat jaarlijks over de hele wereld naar schatting 200 000 dieren worden gebruikt voor het uittesten van cosmetische produkten en ingrediënten die bij de fabricage daarvan worden gebruikt. In de Europese Unie bedraagt dit aantal dieren ongeveer 50 000. Dat het exacte cijfer vooralsnog niet bekend is, komt doordat de meeste Lid-Staten nog geen statistieken met exacte cijfers over het aantal gebruikte proefdieren hebben gepubliceerd. Bovendien is het niet verplicht bepaalde reeksen proeven, zoals bijvoorbeeld in de cosmeticasector, afzonderlijk te registreren.

De publieke opinie reageert verdeeld op het handhaven van dergelijke proeven voor hoofdzakelijk medische doeleinden, maar het verzet tegen het verrichten van proeven met het oog op de ontwikkeling van cosmetische produkten neemt gestaag toe. Aan die afwijzende houding ligt de ethische overtuiging ten grondslag dat deze produkten niet onontbeerlijk of niet voldoende nuttig zijn voor de mens om het lijden en de dood van andere levende wezens te rechtvaardigen.

(*) Derde zitting van de 48e zittingsperiode.

Le Parlement européen a toujours exprimé son opposition au recours à des expérimentations animales pour des produits cosmétiques et leurs ingrédients.

La directive 93/35/CEE du Conseil du 14 juin 1993, modifiant pour la sixième fois, la directive 76/768/CEE concernant le rapprochement des législations des Etats membres relatives aux produits cosmétiques, est tout à fait éclairante à cet égard.

Cette nouvelle directive vise notamment à :

a) interdire, à partir du 1er janvier 1998, la mise sur le marché de produits cosmétiques contenant des ingrédients ou des combinaisons d'ingrédients essayés sur des animaux. Cette date du 1er janvier 1998 pourra cependant être reportée par la Commission (assistée d'un comité composé de représentants des Etats membres), en raison de progrès insuffisants dans la mise au point de méthodes pouvant se substituer de manière satisfaisante à l'expérimentation animale (ou encore si ces méthodes alternatives n'offrent pas aux consommateurs un degré de protection équivalent);

b) améliorer et harmoniser l'information des consommateurs et des autorités de contrôle sur les produits cosmétiques commercialisés dans la CE et supprimer ainsi les derniers risques d'entraves à la libre circulation de ces produits dans le marché unique. Concrètement, la directive prévoit la constitution d'un inventaire des ingrédients employés dans les produits cosmétiques en vue de créer une nomenclature commune de ces ingrédients. En outre, le texte établit l'obligation pour les producteurs d'indiquer sur l'emballage des produits cosmétiques les ingrédients qu'ils contiennent; il fixe également les critères relatifs à la forme et le contenu des informations que le fabricant devra tenir à la disposition des autorités de contrôle, notamment la qualité, l'efficacité et la sécurité du produit.

Notre intention est, bien évidemment, ici d'en accélérer la transposition dans notre droit interne. Et ceci d'autant plus que des milliers de produits nouveaux sont chaque année introduits sur le marché, mais il ne s'agit, dans la grande majorité des cas, que de nouvelles combinaisons de substances déjà connues. La décision d'interdire les expérimentations animales ne freinera ni les innovations, ni la concurrence dans l'industrie des cosmétiques.

Quelques-uns des plus grands fabricants de cosmétiques mondiaux ont d'ores et déjà abandonné leurs programmes d'expérimentations animales ou assuré qu'ils n'en pratiqueraient plus.

En dépit de cette évolution heureuse de la position de certains fabricants et du fait qu'il existe des méthodes de recherche qui ne font pas appel à des animaux, les expérimentations animales sont tou-

Het Europees Parlement heeft in ieder geval uiting gegeven aan zijn verzet tegen het verrichten van dierproeven met het oog op de ontwikkeling van cosmetische produkten en ingrediënten daarvan.

Richtlijn 93/35/EEG van de Raad van 14 juni 1993 tot zesde wijziging van Richtlijn 76/768/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake cosmetische produkten laat in dit verband aan duidelijkheid niets te wensen over.

Deze nieuwe richtlijn is er met name op gericht om :

a) met ingang van 1 januari 1998 een verbod in te stellen op het in de handel brengen van cosmetische produkten die ingrediënten of combinaties van ingrediënten bevatten waarmee op dieren is getest. De Europese Commissie (bijgestaan door een uit vertegenwoordigers van de Lid-Staten samengesteld comité) kan deze datum evenwel verschuiven, wanneer onvoldoende voortgang is gemaakt bij de ontwikkeling van methoden die op bevredigende wijze dierproeven kunnen vervangen (of wanneer deze alternatieve methoden geen gelijkwaardige bescherming voor de consument bieden);

b) de voorlichting van de consumenten en van de instanties die belast zijn met de controle op de in de EU in de handel gebrachte cosmetische produkten te verbeteren en te harmoniseren, en aldus de laatste risico's op belemmeringen van het vrije verkeer van deze produkten in de eenheidsmarkt weg te nemen. *In concreto* voorziet deze richtlijn in de opstelling van een inventaris van de ingrediënten die voor de aanmaak van cosmetische produkten worden gebruikt, ten einde tot een gemeenschappelijke nomenclatuur voor deze ingrediënten te komen. Voorts behelst de richtlijn de verplichting voor de producenten op de verpakking van cosmetische produkten aan te geven welke bestanddelen deze produkten bevatten. De richtlijn omvat tevens de formele en materiële criteria inzake de informatie die de producenten ter beschikking van de controle-authoriteiten moeten houden, onder meer die met betrekking tot de kwaliteit, de doelmatigheid en de veiligheid van de desbetreffende produkten.

Het is vanzelfsprekend de bedoeling om met dit wetsvoorstel de omzetting van de bovengenoemde richtlijn in het Belgische recht te bespoedigen. Te meer daar ieder jaar duizenden nieuwe produkten op de markt worden gebracht, die in de meeste gevallen niet meer dan nieuwe combinaties van al bekende substanties zijn. De beslissing om een verbod op dierproeven in te stellen zal geen belemmering vormen voor verdere innovatie en concurrentie in de cosmetica-sector.

Sommige van de grootste cosmetica-fabrikanten ter wereld hebben nu reeds hun programma's met dierproeven stopgezet of verzekeren dat zij niet langer proeven op dieren zullen nemen.

Ondanks deze gunstige ontwikkeling in de houding van sommige fabrikanten en ondanks het feit dat er onderzoeksmethoden bestaan waarbij geen dieren worden gebruikt, worden nog steeds dierproe-

jours utilisées pour les tests relatifs à la composition de produits (combinaisons).

Il convient donc de prendre des mesures pour mettre un terme à cette pratique.

De nombreuses méthodes de contrôle qui ne font pas appel à des animaux sont déjà à la disposition des chercheurs ou se trouvent à un stade avancé de mise au point. On assiste à une intensification du développement, de la validation et de l'utilisation de ces méthodes.

Les méthodes expérimentales ne faisant pas appel à des animaux sont déjà parvenues à un stade de développement tel que les expérimentations animales destinées au contrôle de produits composés de substances déjà considérées comme sûres, sont superflues. Cependant elles ne sont pas encore suffisamment reconnues.

En outre, la fiabilité des expérimentations animales existantes peut être mise en doute. A titre d'exemple, il a été prouvé, dans le cas du test oculaire de DRAIZE, souvent utilisé pour tester des cosmétiques, que celui-ci exagère fortement l'effet de la substance chez l'homme et ne prévoit que dans moins de 50 % des cas la véritable réaction de l'organisme humain.

Il est aussi intéressant de remarquer que les excès les plus graves de l'expérimentation animale ont été corrigés à la fin du XIXe siècle par le législateur, à la suite de la lutte menée par des militants antivivisectionnistes, et non après une prise de conscience des expérimentateurs.

Si la recherche pharmaceutique touche directement à la santé de l'homme et présente donc un caractère de nécessité, il n'en est pas de même de certains autres secteurs. L'industrie cosmétique ne paraît pas présenter le même caractère d'urgence impérieuse que la recherche biomédicale; encore faudrait-il être plus nuancé dans ce dernier cas et discuter l'intérêt réel d'un certain nombre d'expérimentations et de médicaments.

Si les fabricants de cosmétiques délaissent aujourd'hui de plus en plus l'expérimentation animale, c'est moins pour des raisons morales (encore que l'argument porte auprès de certaines clientes) que pour des raisons économiques et d'efficacité.

A l'intérieur même de l'expérimentation animale, il doit donc être possible de délimiter un domaine d'expérimentations non essentielles au bien-être ou à la connaissance scientifique de l'homme.

D'ailleurs, les expérimentateurs n'ignorent généralement pas le problème éthique posé par la douleur infligée à l'animal. S'ils s'en prennent parfois violemment aux antivivisectionnistes, il est fréquent qu'ils dénoncent également les abus ou les cruautés inuti-

ven verricht in het kader van experimenten met betrekking tot de samenstelling van produkten (combinaties).

Het is dan ook zaak dat maatregelen worden genomen om aan dergelijke praktijken een einde te maken.

De onderzoekers beschikken al over een groot aantal controlemethoden waarbij geen dieren worden gebruikt. Andere methoden bevinden zich in een vergevorderd stadium van ontwikkeling. Steeds vaker worden dergelijke methoden ontwikkeld, goedgekeurd en gehanteerd.

Met de ontwikkeling van proefmethoden waarbij geen dieren worden gebruikt, staat men al zo ver dat dierproeven met het oog op de controle van produkten die zijn samengesteld uit reeds veilig geachte substanties, overbodig zijn. Deze methoden worden evenwel alsnog onvoldoende erkend.

Bovendien kan worden getwijfeld aan de doeltreffendheid van de bestaande dierproeven. Zo is bijvoorbeeld aangetoond dat de vaak voor het uitproberen van cosmetica gehanteerde oogtest van DRAIZE het effect van de geteste substantie op de mens sterk overdrijft en slechts in minder dan 50 % van de gevallen de echte reactie van het menselijk organisme voorspelt.

In dit verband zij nog opgemerkt dat de wetgever de ergste uitwassen met betrekking tot dierproeven aan het einde van de vorige eeuw heeft gecorrigeerd, maar alleen omdat de tegenstanders van vivisectie daarvoor hebben gestreden, en niet omdat de onderzoekers zich van het probleem bewust waren geworden.

Terwijl het farmaceutische onderzoek rechtstreeks verband houdt met de gezondheid van de mens en dus onmisbaar is, geldt dit niet voor bepaalde andere takken van onderzoek. Onderzoek ten behoeve van de cosmetische industrie heeft niet hetzelfde dringende en dwingende karakter als het biomedische onderzoek. Ook voor dit laatste soort onderzoek is trouwens een meer genuanceerde houding wenselijk en moet voor een aantal onderzoekingen en geneesmiddelen worden nagegaan of ze werkelijk aan een behoefte beantwoorden.

De cosmeticafabrikanten stappen steeds meer af van dierproeven. Zij doen dit evenwel niet zozeer uit morele overwegingen (ofschoon dat ten aanzien van sommige consumenten een goed verkoopargument is) als wel uit economische overwegingen en om redenen van doelmatigheid.

Op het gebied van de dierproeven moet het dan ook mogelijk zijn duidelijk aan te geven welke proeven niet onontbeerlijk zijn voor het welzijn van de mens of voor het verwerven van wetenschappelijke kennis.

De onderzoekers zijn zich overigens doorgaans zeer goed bewust van het ethische probleem dat bij het toebrengen van dierenleed rijst. Zij oefenen af en toe scherpe kritiek uit op tegenstanders van vivisectie, maar klagen ook vaak de misbruiken met of

les qui pourraient être infligées aux animaux. Ils préconisent de ne travailler que sur des animaux légalement acquis, de disposer d'animaleries confortables, de toujours utiliser des produits anesthésiques pour supprimer la douleur, de faire appel si possible à des techniques alternatives qui permettent une réduction de la quantité d'animaux nécessaires aux expérimentations, de nombreux chercheurs jugeant cette quantité excessive.

La présente proposition de loi tente de répondre directement à ces préoccupations. Elle nous semble d'autant plus d'actualité que la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux aurait dû être adaptée à la directive 86/609/CEE du 24 novembre 1986 concernant le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres relatives à la protection des animaux utilisés à des fins expérimentales ou à d'autres fins scientifiques ainsi qu'à la Convention européenne du 18 mars 1986 sur la protection des animaux vertébrés utilisés à des fins expérimentales et autres fins scientifiques.

Il s'agit donc de poser, pour chaque problème scientifique à résoudre, la question de l'opportunité d'une expérimentation sur l'animal vivant. Une attitude à la fois critique et réfléchie des chercheurs et des associations de protection des animaux permettrait une mise en œuvre raisonnée des expérimentations. Il est également souhaitable que ces nouvelles dispositions incitent à un plus grand respect de l'animal de laboratoire ainsi qu'à une prise de conscience et une responsabilisation accrues de la part des différents acteurs.

En démocratie, l'expérimentation animale doit pouvoir être discutée : c'est l'un des fondements du débat éthique qui ne relève pas seulement du milieu scientifique. Affirmer que l'animal a des droits ne relève, selon les auteurs de la proposition, ni de la sympathie excessive ni de l'absurdité. C'est un enjeu philosophique dont l'homme ne peut tirer qu'un grand bénéfice pour lui-même.

onnodige wreedheid tegen dieren aan. Zij zijn er voorstander van dat alleen met legaal verkregen dieren wordt geëxperimenteerd, dat de proefdieren in comfortabele verblijven worden ondergebracht, dat steeds anesthetica worden gebruikt om de pijn te onderdrukken en dat, indien mogelijk, alternatieve technieken worden gehanteerd om het aantal voor proeven vereiste dieren te beperken. Wat dit laatste betreft, zijn heel wat onderzoekers immers van oordeel dat er overdreven veel proefdieren worden gebruikt.

Het onderhavige wetsvoorstel wil deze punten van zorg kordaat aanpakken. De actualiteitswaarde van het voorstel wordt nog verhoogd doordat de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren al had moeten zijn aangepast aan Richtlijn 86/609/EEG van 24 november 1986 inzake de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten betreffende de bescherming van dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, alsmede aan de Europese Overeenkomst van 18 maart 1986 voor de bescherming van gewervelde dieren die worden gebruikt voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden.

Voor elk wetenschappelijk probleem dat oplossing behoeft, moet dan ook worden getoetst of het wenselijk is dat proeven met levende dieren worden genomen. Wanneer zowel de onderzoekers als de dierenbeschermingsorganisaties een kritische, maar weloverwogen houding aannemen, moet het mogelijk zijn op doordachte wijze experimenten door te voeren. Bovendien is het wenselijk dat deze nieuwe bepalingen aanzetten tot een grotere eerbied voor laboratoriumdieren alsmede tot een ruimere bewustwording en een groter verantwoordelijkheidsgevoel bij alle betrokkenen.

In een democratie moeten dierproeven bespreekbaar zijn : dat is een van de grondslagen van de ethische discussie, die niet door de wetenschappelijke kringen mag worden gemonopoliseerd. De indieners van dit wetsvoorstel gaan ervan uit dat de stelling dat dieren rechten hebben geen blijk is van buitensporig medeleven of van een absurde opvatting. Het gaat hier om een levensbeschouwelijke keuze die de mens alleen maar ten goede kan komen.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

L'article 1er fait référence à :

— la directive 86/609/CEE du Conseil du 24 novembre 1986 concernant le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres, relative à la protection des animaux, pour la définition du mot « animal » (article 2, a);

— la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux, pour la définition des termes « expérience sur animaux » (article 3, 15);

— la directive 93/35/CEE du Conseil du 14 juin 1993 modifiant, pour la sixième fois, la directive 76/768/CEE concernant le rapprochement des législations des Etats membres relatives aux produits cosmétiques pour la définition de « produit cosmétique » (article 1er, 1) et pour la définition d'« ingrédient cosmétique » (article 5*bis*, 1, deuxième alinéa).

Art. 2

Cet article pose le principe de l'interdiction de l'expérimentation animale en matière de produits cosmétiques.

Il apparaît également inutile de doubler des expériences sur animaux pour les produits cosmétiques alors qu'on connaît déjà par ailleurs la toxicité des matières premières utilisées par ces cosmétiques.

Art. 3

Cet article confie au ministre de l'Agriculture (l'expérimentation animale en tant que telle étant de son ressort) et au ministre de la Santé publique (compétent pour l'homologation des produits cosmétiques) le soin de veiller à la stricte application et au contrôle de la présente loi.

Art. 4

L'article porte sur les sanctions aux infractions à la présente loi.

C. BURGEON
C. EERDEKENS
C. JANSSENS
L. WALRY

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

In dit artikel wordt verwezen naar :

— richtlijn 86/609/EEG van 24 november 1986 inzake de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lid-Staten betreffende de bescherming van dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt, en met name naar het bepaalde in artikel 2, a), wat de omschrijving van het begrip « dier » betreft;

— de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, en met name naar het bepaalde in artikel 3, punt 15, wat de omschrijving van het begrip « dierproef » betreft;

— richtlijn 93/35/EEG van de Raad van 14 juni 1993 tot zesde wijziging van richtlijn 76/768/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake cosmetische producten, en met name naar het bepaalde in artikel 1, punt 1, wat de omschrijving van het begrip « cosmetisch produkt » betreft, alsmede naar het bepaalde in artikel 5*bis*, 1, tweede lid, wat de omschrijving van het begrip « cosmetisch ingrediënt » betreft.

Art. 2

Dit artikel stelt als beginsel dat het verboden is dierproeven te verrichten met het oog op de ontwikkeling van cosmetische producten.

Voorts is het zinloos om dierproeven met het oog op de ontwikkeling van cosmetica te herhalen, als de toxiciteit van de voor de aanmaak van deze cosmetica gebruikte grondstoffen al bekend is.

Art. 3

Op grond van dit artikel worden zowel de minister van Landbouw (bevoegd voor de proefnemingen op dieren als dusdanig) als de minister van Volksgezondheid (bevoegd voor de homologatie van cosmetische producten) belast met het toezicht op de strikte naleving van de in dit wetsvoorstel opgenomen bepalingen.

Art. 4

Dit artikel bepaalt de straffen die op overtreding van dit wetsvoorstel worden gesteld.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par :

a) animal : tout vertébré vivant non humain, y compris les formes larvaires autonomes et/ou capables de reproduction, mais à l'exclusion des autres formes foetales ou embryonnaires;

b) expérience sur animaux : toute intervention ou observation sur un animal vivant et ayant pour but de vérifier une hypothèse scientifique, de recueillir des informations, de tester ou de récolter certaines produits, de conserver des souches de micro-organismes ou des souches tumorales, de constater les réactions d'un animal, d'effectuer une démonstration pour l'enseignement ou d'assurer la formation de personnes;

c) produit cosmétique : toute substance ou préparation destinée à être mise en contact avec les diverses parties superficielles du corps humain (épiderme, systèmes pileux et capillaire, ongles, lèvres et organes génitaux externes) ou avec les dents et les muqueuses buccales en vue, exclusivement ou principalement, de les nettoyer, de les parfumer, d'en modifier l'aspect et/ou de corriger les odeurs corporelles et/ou de les protéger ou de les maintenir en bon état;

d) ingrédient cosmétique : toute substance chimique ou préparation d'origine synthétique ou naturelle, à l'exclusion des compositions parfumantes et aromatiques, entrant dans la composition des produits cosmétiques.

Art. 2

Toute expérience sur animaux en matière de produits cosmétiques ou combinaisons d'ingrédients cosmétiques est interdite à partir du 1er janvier 1998.

Art. 3

Les ministres qui ont respectivement l'Agriculture et la Santé publique dans leurs attributions arrêtent les modalités d'application de la présente loi.

Art. 4

Sans préjudice des dispositions pénales du chapitre XI de la loi du 14 août 1986 relative à la protection et au bien-être des animaux, les infractions à la présente loi sont punies d'un emprisonne-

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder :

a) dier : ieder levend niet-menselijk gewerveld dier, met inbegrip van vrij levende en/of tot voortplanting in staat zijnde larvale vormen, maar met uitzondering van andere foetale of embryonale vormen;

b) dierproef : elke ingreep of waarneming op een levend dier met het doel een wetenschappelijke hypothese te toetsen, inlichtingen te verzamelen, sommige produkten te oogsten of te testen, stammen van micro-organismen of van tumoren te bewaren, de reacties van de dieren na te gaan, aanschouwelijk onderwijs te geven of de opleiding van personen te verzekeren;

c) cosmetische produkten : alle stoffen of preparaten die bestemd zijn om in aanraking te worden gebracht met de verschillende delen van het menselijk lichaamsoppervlak (opperhuid, beharing, haar, nagels, lippen en uitwendige geslachtsorganen) of met de tanden en kiezen en de mondslijmvliezen, met het uitsluitende of hoofdzakelijke oogmerk deze te reinigen, te parfumeren, het uiterlijk ervan te wijzigen en/of lichaamsgeuren te corrigeren en/of voornoemde lichaamsdelen te beschermen of in goede staat te houden;

d) cosmetische ingrediënten : alle chemische stoffen of preparaten van synthetische of natuurlijke oorsprong, met uitzondering van parfumerende en aromatische verbindingen, die in de samenstelling van cosmetische produkten voorkomen.

Art. 2

Iedere dierproef op het gebied van cosmetische produkten of combinaties van cosmetische ingrediënten is verboden met ingang van 1 januari 1998.

Art. 3

De ministers tot wier bevoegdheid respectievelijk Landbouw en Volksgezondheid behoren, stellen de nadere uitvoeringsbepalingen van deze wet vast.

Art. 4

Onverminderd de strafbepalingen van hoofdstuk XI van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren wordt overtreding van deze wet gestraft met gevangenisstraf van

ment d'un mois à trois mois et d'une amende de 26 francs à 1 000 francs ou d'une de ces peines seulement.

2 mai 1994.

C. BURGEON
C. EERDEKENS
C. JANSSENS
L. WALRY

een maand tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig frank tot duizend frank of met een van die straffen alleen.

2 mei 1994.